

„A gyergyószentmiklósi Benedek-kúria megőrzése és revitalizációja”

– A homlokzat története –

A szondázó falkutatás, mely a gyergyószentmiklósi, B. kategóriás műemlékként számon tartott Benedek-kúria homlokzatára terjedt ki, arra derített fényt, hogy az öt rétegű festési réteg alatt, in situ állapotban megmaradt eredeti vakolat és kifestési rétegek is fellelhetőek.¹

A különböző felületeken nyitott kutatóablakokban előkerültek az épület eltérő építési fázisaiból származó kifestési rétegek. A főpárkány és az ablakok közötti sávban megmaradt eredeti stukkódíszes vakolatokon nyitott kutatóablakok legalsó

rétegéből került elő az épület legkorábbi kifestési rétege, feltehetően még 1840-ből. Az egyéb felületeken egyszerű, plokrom festett felület látható.

Közvetlenül az alapvakolaton, öt különböző színű kifestés került elő: a fal alap színe fehér, míg a stukkó díszek felületeit különböző színekkel emelték ki. A homlokzaton eredeti stukkódíszek találhatóak, babérkoszorús-virágmintás alakzatban, melyek felületén jelenleg d látható krómoxid zöld és élénk vörös szín maradt fenn. Az egyetlen eredeti állapotban megmarad töredékes oszlop fejezet és oszloptörzs narancssárgás-okker, míg ezek közepében mélyedő

¹ Restauró BT. Gyergyószárhegy: Szondázó falkutatási jelentés és helyreállítási javaslat, a gyergyószentmiklósi Benedek-kúria utcai homlokzata.

kanellurát sötét barnás-fekete színűre festették eredetileg.

Az oromzati falmezőben, az alsó részhez hasonló stukkódíszítést találunk. Az oromzati közepmezőben ugyancsak egy babérkoszorú látható, alatta a feltehetően az épület keletkezésére utaló felirat, az 1840-es évszám olvasható.

Ezt két oldalról húzott profillal keretezett, íves záródású, zöld zsalugáttert imitáló festéssel ellátott két vakablak fogja közre.

A hordozó vakolat az alsó fali és a felső oromzati részen egyaránt a fenyőfa lécezéssel ellátott fa falazatra, két rétegben van felhordva. Az alsó vakolat 1-2 cm vastagságú, szemcsés, míg a felső kb. 0,5 cm vastagságú, finomabb összetételű, szürkés-okker színű, amelyre meszes technikával készült festési réteg került.

A hordozó vakolat összetartó ereje a kötőanyag veszteség következtében nagy mértékben megromlott, amely a fal

állapotának romlásához is vezetett, mi több, felületét vastag, kemény mészrétegek borítják, amely a későbbi feltárást igencsak megnehezíti. Az oromzat és a homlokzat alsó része jelentős állapotbeli különbségeket mutat, olyannyira, hogy két különböző építési periódusra engednek következtetni. Valójában azonban a főpárkány meglétének hatása érződik, mivel az alsó, védett részen, ezáltal több helyen megmaradhattak az eredeti vakolat és kifestési részek, az oromzat azonban jelentősen károsodott az időjárásnak való kitettsége miatt.

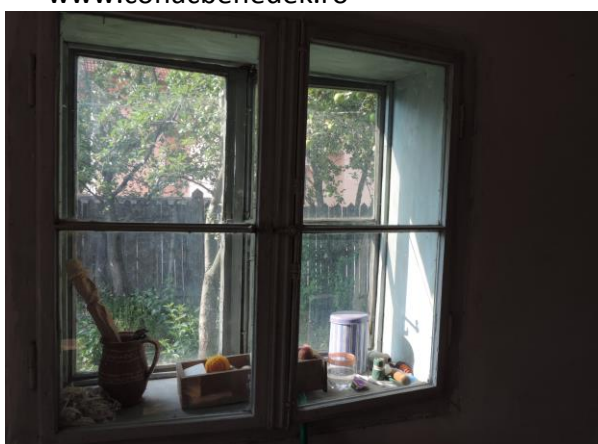
A felületet beszövő repedésháló a deszkafal mozgásából adódik, amelyet a főúti nehézforgalomból keletkező rezonancia felerősít.

Helyreállítási javaslat

A helyreállításhoz legszükségesebb és legsürgősebb feladat az eredeti állapotban meglévő vakolatrétegek mielőbbi

konzolidálása és konzerválása a további erózió megállítása céljából. A rossz megtartású hordozó vakolat, és ennek falazattól való leválása első lépésben felületi leragasztást és aláinjektálást igényel. Ezt a teljes felület feltárása és megszilárdítása kell hogy kövesse, majd felületi tisztítás és az egyenetlenségek kiegészítése következhet. A feltárt és megtisztított felületeken kovasav-észteres vakolatszilárdítást kell végezni, majd utolsó lépésben az ún. Trattamento retusálási technikával az értelmezhető felületek esztétikai kiegészítése zárja a folyamatot. Ezáltal gyakorlatilag az évszázados technikák által létrehozott kép visszaállítása történik meg.

A munkálatok elvégzéséhez meleg, száraz időben hozzávetőlegesen 30-40 munkanap, azaz kb. 2 hónap szükséges.

A homlokzat rehabilitálásának becsült költségei megközelítik majd a 7 759,99 lejt, és magukba kell hogy foglalják a következőket:

- eredeti festékrétegek feltárása
- rossz megtartású vakolatrétegek szilárdítása
- felületek tisztítása
- az elvált rétegek aláinjektálása
- a plasztikai hiányok kitömítése
- az elpusztult felületek újravakolása
- festékrétegek fixálása
- konzerválás és esztétikai helyreállítások
- a falfelületek rekonstrukciós kifestése.

| www.eeagrants.org | www.fonduri-patrimoniu.ro | www.gheorgheni.ro | www.conacbenedek.ro

A projekt a PA16/RO12 „A kulturális és természeti örökség megőrzése és revitalizációja” keretprogram, Kis értékű támogatások 2009-2014 keretében valósul meg.